

A nő az iszlámban 2019. ősz
XIII. óra

Házasság

A síita iszlámban 1. rész
(Irán)

A síita iszlám – 1.

- A síita iszlám kialakulásának az oka – kalifaválasztás
- Mohamed próféta halála után nem Ali, a Próféta veje lett a kalifa – pártja (*sí'at Ali*) nem fogadja el
- A 4. kalifa Ali – nincs egység
- Leszármazottait síita imámként tartják számon
- A 12. imám eltűnt a X. sz.-ban gyerekkorában, rejtett imám
- A 12 imámos síiták Iránban a XVI. sz.-ban jutnak hatalomra
- Ma síiták: Irán, Irak nagy része, Pakisztán és Észak-India
- kis része, Libanon egy része
-

A síita iszlám – 2.

- A Mohamed halála hatalomra jutott kalifákat elfogadó közösség a *szunnita* iszlám („a hagyományok követői”), vagy a közösségi iszlám (*dzsamá’í*) nevet viseli.
- A síiták is hagyományokat követnek, de sok esetben különböznek a szunnitáktól
- Ami a Koránban egyértelmű, abban nincs különbség
- A házasság terén a hagyományokban van különbség
- Nem fogadják el a „törlés” fogalmát: ami benne van a Koránban, azt nem törölheti hagyomány (ld. Az élvezeti házasságot)

Házasság a síita iszlámban

Khomeini ájatolláh könyve – 1.

- Khomeini az iráni iszlám forradalom vezetője, Irán vallási vezetője 1979-1989 között
- Jogi kézikönyve a *Musztanad tahrír al-waszíla* „A helye út megválasztásának az alapja”.
- Egyik kötete a *Nikáh* „Házasság” címet viseli.
-

Khomeini ájatolláh

könyve a házasságról – 2.

- 1. A házasság nyomatékosan kívánatos (*musztahabb akíd*)
- 2. A házasárs kiválasztása
- 2.1 Feltételei (erkölcs, jó származás): „A gyermekek az anyai nagybácsira hasonlítanak” – fontosabb az örökletesség (*wirásza*), mint a testi és lelki tulajdonságok! „A nő csak nyaklánc, figyelmesen válaszd ki a nyakláncodat!” Nincs a nőnek (általában) „értéke”, mert a jóra való asszony többet ér az aranyból és ezüstből, a rosszinulatú asszony értéke pedig a föld pora, de az is többet ér nála.” (A kiválasztás fontosságáról: élettárs).

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 3.

- 2.2 Nem szabad a nőt csak a szépség és vagyon alapján kiválasztani.
- 2.3 Nem szabad parázna nőt elvenni.
- 2.4 A nő se válasszon (!) erkölcstelen, borivó férfit.

Khomeini ájatolláh

könyve a házasságról – 3.

- 3 A házasságkötés feltételei
- 3.1 Kívánatos a tanúskodás és a nyilvánosság a házassági szerződésnél
- 3.2 Kívánatos a házasságkötés előtt a szentbeszéd (*khutba*) [Isten dicsőítése, jókívánságok a Prófétának, a síita imámoknak, két hitvallás, felhívás istenfélelemre, fohászkodás a házasulandókért, a végén újra Isten dicsőítése.
- 3.3 Éjjel (= késő este) legyen. Utálatos (*jukrah*), amikor a Hold a Skorpió Házában van, és a hónap utolsó 2-3 éjszakáján és ne legyen a hónap ismert balszerencsés napjain: 3., 5., 13., 16., 21., 24. és 25.

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 4.

- 3.4 Kívánatos, hogy a menyasszonyi menet (*zifáf*) éjjel legyen, míg a lakodalom ugyanakkor éjjel, vagy előtte nappal. A lakodalom az első napon jogos, két napig kegyes, háromig istenfélő. Mindenkit meg kell rá hívni, és a meghívást el kell fogadni és enni kell, még akkor is, ha a meghívott pótlólagos böjtöt tartana. Hívjon meg szegényeket és gazdagokat egyaránt, ne csak gazdagokat.

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 5.

- 3.5 Ha a vőlegény a menyasszonyi menet éjjelén vagy a következő napon akarja a nászéjszakát (*dukhúl*), akkor kívánatos, hogy előtte imádkozzon két *rakaa*-t, aztán fohászkodjon az imámok fohászával (*du'á*). Mindketten legyenek a rituális tisztaság állapotában (*tahr*). Tegye a kezét a homlokára, az ima irányában (*qibla*), és mondja: Ó Istenem, a Te Könyvedre (esküdve) vettem feleségül, a Te biztonságodban (*amána*) vettem magamhoz, s a Te szavaiddal tettem megengedetté a szemérmét. S ha a méhébe valamit sikerül beletennem, akkor tedd őt igaz muszlimmá (hímnem!), ne pedig a Sátán társává.

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 6.

- 4.6 Az asszonnal való kettesben való együttlétnek (*khalwa*) szokásai (*ádáb*) vannak, akár a menyasszonyi menet éjszakáján történik meg, akár máskor. Ezek részben kívánatosak, részben utálatosak (de megengedettek).
- 4.6.1 Kívánatos: kezdje a feleségével való hálást „Isten nevében” (*tasmiya*), mert ez védelmet nyújt a Sátán ellen. Majd kérje Istent, hogy adjon neki istenfélő, kegyes, tisztalelkű fiút. Kívánatos az együttlét hétfő, kedd, csütörtök, péntek éjjel, valamint csütörtökön dél körül, pénteken délután.

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 7.

- 4.6.2 Utálatos az elhálás holdfogyatkozáskor, napfogyatkozás napján, a fekete és sárga szélfúvás napján, földrengéskor, naplementekor, amíg el nem tűnik az alkonyat fénye, hajnalhasadtától napfelkeltéig, a hónap utolsó két-három éjjelén, minden hónap első éjjelén, kivéve *ramadán* havát, valamint minden hónap felének éjjelét és szerda éjjelt, a két (böjtutó és áldozati) ünnep éjjelét. Utálatos utazás közben, ha nincs a férfinál víz, hogy teljes rituális mosakodást (*ghaszla*) végezzen utána. Ha meztelenül teszi, és közvetlenül azután, hogy álmodott (valakiről), s még nem mosakodott meg (félve, hogy nem lesz épelméjű a fű, aki megfogja).

Khomeini ájatolláh könyve a házasságról – 8.

- Lehet többször is közösülni anélkül, hogy közben megmosakodna a férfi, elég az utolsó után mosakodni. Kívánatos a nemi szerv megmosása és a rituális mosakodás minden alkalommal. Utálatos, hogy közben nézze valaki (akár kisfiú, akár kislány). Utálatos az imairányban és annak háttal is.

A síita házassági előírásokról

Al-'Ámilí: *Bidájat al-hidája* („A vezetés kezdete”) (XVII. Sz.) – 1.

- Bűnbeeséstől félve: kötelesség a házasság
- Csak szerződéssel (állandó és időszak), ill. rabnő birtoklással
- Nemi érés előtt tilos az elhálás (rabnő és szabad egyaránt)
- Nem függeszthető fel a nemi kapcsolat 4 hónapnál hosszabb ideig
- Férfi: kötelező a féltékenység, nő: tilos a törvényes nőkre
- Nő: engedéllyel hagyhatja el a házat
- Férfi: tilos a nemi kapcsolat menstruáció idején
- Nő: Idegenek előtt tilos a cicoma
- Ffi-nő: szép együttélés, tilos a károkozás
- Ffi-nő: tilos idegennel együttlét, nő: nem mutathatja arcát, haját

A síita házassági előírásokról:

„*A vezetés kezdete*” – 2.

- Idős (nem szülőképes) nővel lehet együtt lenni
- Tilos a pillantás (ffi-nő)
- Nő: tilos a bűbájolás, varázslás
- Szerződés a megfelelő formulával, nem lehet özvegyet kényszeríteni
- Lányt csak az apja adhat férjhez beleegyezés nélkül (kiskorút)
- A házasság csak komoly lehet
- Tilos a törvénytelen nemi kapcsolat (*zinâ*) bárkivel – ffi-nő
- Tilos a házasság bontás, ima, zarándoklat, vallási áhitat idején
- Tilos az egyneműek kapcsolata, vagy akár a vágyakozó pillantás

A síita házassági előírásokról: *„A vezetés kezdete” – 3.*

- Minden tilos a szoptatási rokonságban is
- Tilos az apa rabnője, még ha csak érintés, nézés is volt
- Aki paráználkodott valakivel, tiltva van a felmenő és lemenő rokonsága
- Ffi: férjes vagy kivárázó nővel házasodik, ha tudta ill. elháltak, örökre tilos
- Mindkét házasságban tilos a lány után az anyját, nagyanyját is elvenni
- Tilos nővéreket elvenni – vérszerinti vagy szoptatásos, szabad vagy rabnő
- Tilos ráházasodni egy nőre az unokahúgával engedélye nélkül
- Tilos Fátima (Ali felesége) két leszármazottját egyszerre elvenni
- Állandó házasságban csak négy feleség, benne két rabnő lehet

A síita házassági előírásokról:

„*A vezetés kezdete*” – 4.

- Visszavonható válás feleségnek számít
- Ötödik házasság érvénytelen, felbontandó
- Háromszori válás után nem lehet visszavenni, csak újabb házasság után
- Hitetlent elvenni csak szükségből lehet (pl. védelem)
- Tilos szunnitát elvenni ill. hozzáadni, kivéve szükségből, óvatosságból
- Nem házasodhat rá szabadra rabnővel, csak az engedélyével
- A házasságkor kötelező az „igen” és az elfogadás (a ffi részéről)
- Kötelező a pontos időtartam (időszakos), ill. a jegyajándék (állandó)

A síta házassági előírásokról: *„A vezetés kezdete” – 5.*

- Kötelező a kivárás a váláskor ill. a férj halála után, ill. a szülésig
- Nő: a kivárás idején nem házasodhat mással, mint a férjével (újra)
- A ffi nem tagadhatja meg a gyermekét a válás után sem
- Ffi: nem 3x-i válás után nem érintkezhet a nővel, csak ha újra elveszi
- A nő házasság után kiderülő fogyatékoságai érvénytelenítik a házasságot
- Elhálás esetén (ha tudta) kötelező a jegyajándék, megtévesztéskor nem
- Ha a gyám a megtévesztő, ő fizeti a jegyajándékot az elhált nőnek

A síita házassági előírásokról:

„*A vezetés kezdete*” – 6.

- Muszlimok bort és disznót nem adhatnak jegyajándékba
- Jegyajándékot képesség szerint és adási szándékkal (ha nincs még meg)
- Ha nincs megjelölve, elhálás után kötelező a megillető jegyajándék
- „A hagyomány szerinti jegyajándék” 500 dirhem
- A ffi nem veheti el lánya jegyajándékát, csak kezelheti
- Férfinak nincs pénze, az apja kötelessége, ha nincs, a fiáé, még ha kiskorú is
- Válás elhálás előtt: fél jegyajándék és a háztartás fele, egyébként egész
- Időszakos: ha kikötik, hogy nincs nemi kapcsolat, csak a nő engedélyével

A síita házassági előírásokról: *„A vezetés kezdete” – 7.*

- Ha kikötik, hogy a nőt nem lehet elvinni a lakhelyéről, be kell tartani
- Anya engedély nélkül házasítja ki a fiát, ő fizeti a jegyajándékot
- Ha egyikőjük meghal a jegyajándék adás előtt, a felét ki kell fizetni
- A feleségnek jár 4 éjjel közül 1, két nő 2 éjjel stb.
- Nem lehet egyik feleséget sem előnybe részesíteni
- A szabad nőnek dupla annyi éj jár, mint a rabnőnek vagy hitetlennek
- El kell ismerni a feleség vagy rabnő gyerekeit, ha lehet, hogy az övé

A síita házassági előírásokról: *„A vezetés kezdete” – 8.*

- Nem szabad muszlim halálát kívánni, gyerekét, még lánygyerekét sem
- Ha valaki külön él a feleségétől, nem tagadhatja meg a gyerekét
- Nem szabad az újszülött fejét bekenni a vérével
- A fiúknál a nemi érés előtt kötelező a körülmetélés
- Nem szabad verni a csecsemőt, ha sír
- Nem kényszeríthető a szabad nő gyermeke szoptatására
- Kötelező szoptat(tat)ni a gyermeket, minimum 21 hónapig
- Tilos a terhesség elkerülésére törekedni
- Aki elismert egy gyermeket, nem tagadhatja meg
- Nem szabad megváltoztatni, letagadni a megállapított (le)származást

A síita házassági előírásokról: „*A vezetés kezdete*” – 9.

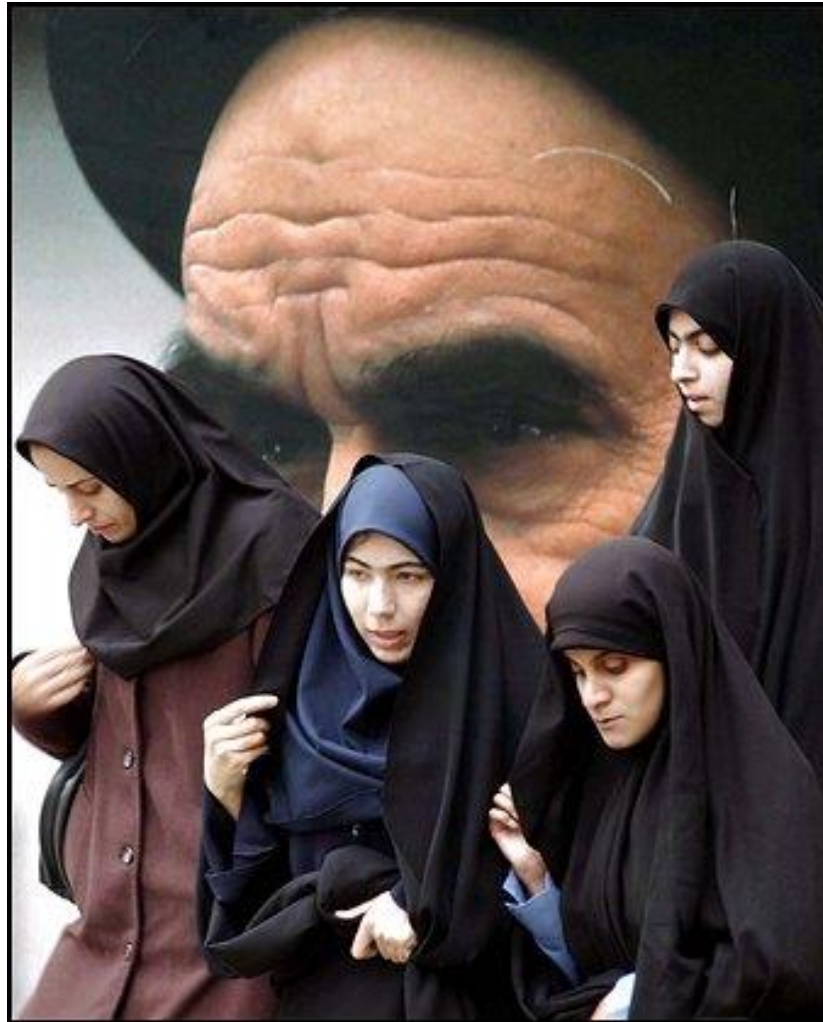
- Ffi: kötelező ellátni magát, szüleit, gyerekeit, feleségeit, állatait, szolgálait
- Kötelező biztosítani a szükségleteket: zakát, zarándoklat, vallásgyakorlás
- Az ellátás a szükségletek és (anyagi) lehetőségek szerint
- Feleség ellátása csak akkor, ha nem szegül ellen (*nusúz*)
- A szülésig az elvált terhes nőt el kell látni
- El kell látni a visszavehető feleséget kivárás vagy a férj halála esetén
- Nem szabad sem túlzottan nagy, sem túl kevés ellátást adni

A nő az iszlámban 2019. ősz
XIII. óra

Házasság

A síita iszlámban 2. rész
Élvezeti házasság (Mut'a)

Khomeini, Irán vallási vezetője a „női erkölcsök védelmezője”

Élvezeti házasság (*mut'a*) -1.

- **Időszakos v. élvezeti házasság (*mut'a*)**
 - **a sí'itáknál (Irán)**
- Mut'a: rövid távú haszon, élvezet, kereskedelmi akció
- Hivatalosan „időszakos”, népiesen *szígha* („formula, szerződés”)
- Szerkezete:
- jogilag *szígha*, korlátozás (*mahál*), időtartam (*adzsa*), fizetség (*adzsr*)
- *Szígha*: előírások, egyéni feltételekkel
- A gondnok (*walí*) hozzájárulása kiskorúaknál

Vallási emberek a mut'a házasságot magyarázzák nőknek

Élvezeti házasság (*mut'a*) -2.

- Örökség (*'irsz*) nincs
- A *mut'a* házasság feloldása
- Kivárási idő a nőnek (*'idda*) kötelező
- Kölcsönös jogok és kötelességek az időszakos házasoknak

- Az állandó és az időszakos házasság eltérése:
- Kötelező jegyajándék (ill. mértéke) és időtartam.
- Azonosság: *mahárim* (tilos kapcsolat)
- Összesen csak 4 feleség egy időben a férfinak
- Tilos a többférjűség a nőnek

Élvezeti házasság (*mut'a*) -3.

- Nő számára előnyök és hátrányok:
- nagyobb szabadság, kisebb tisztesség, kevesebb követelmény
- Állandó és időszakos házasság: vásárlás és bérbevevés
- Társadalmi-kulturális aspektus: nagyobb női nemi szabadság
- *Szígha*: az erkölcsileg (nem vérségileg) tiltott kapcsolatok feloldására
- Két típus: nemi kapcsolattal és nemi kapcsolat nélkül

A mut'a négy oszlopa

- **I. A formula (szíga)**
- **II. A két fél**
- **III. Az időtartam (mudda)**
- **IV. A jegyajándék**

Az élvezeti házasság (*mut'a*) négy oszlopa 1.

- *1. A formula (szígha)*
- Kinyilvánítás (a nő részéről, hajlandóság) és elfogadás (a férfi részéről) – 3 arab formula egyikével
- Igeidő: befejezett („elfogadtalak”) – mások: lehet jelen is
- Csak olyan személyek között, akik szerződésre méltók (a férfi és nő vagy az apjuk, vagy a meghatalmazott képviselőjük)

Az élvezeti házasság (*mut'a*) négy oszlopa – 2.

- *2. A személyek*

- Férfi: Csak muszlimmal vagy a „Könyv népével” (keresztény, zsidó, tűzimádó) lehet
- Nő: Csak muszlimmal
- Legyen büntelen, erényes
- A jóhiszeműség dönt, mint minden más esetben (pl. ima száma)
- Nem elfogadható szűz lánnyal kötni

Az élvezeti házasság (*mut'a*) négy oszlopa – 3.

- *3. Időtartam*

- Korlátozni kell a házasság időtartamát
- Egyértelmű szavakkal
- Közös elhatározással meg lehet hosszabbítani, vagy újabbat kötni, meg lehet határozni a jellegét, a nemi aktusok számát
- (Kérdés: Köthet-e közben újabb élvezeti házasságot a nő?)
- Nem lehet átalakítani állandó házassággá
- Ha nincs a szerződésben a végpont, átalakul állandó házassággá

Az élvezeti házasság (*mut'a*) négy oszlopa – 4.

- *4. A jegyajándék*
- A szerződésnek meg kell jelölni egy jegyajándékot, tulajdont vagy összeget (nincs meghatározva, lehet nulla is)
- Meg kell határozni a fizetés időpontját, egyben vagy részletben
- Ha a férfi nem használja ki a lehetőségét, akkor is elvész

Az élvezeti házasság (*mut'a*) rendelkezései – 1.

- 1. A szerződés feltételei
- Bármi benne lehet, ami nem törvénytelen
- Nappali vagy éjszakai találkozás, helyszín, stb.

- 2. Válás
- Nincs válás, a férfi megszüntetheti a látogatását

- 3. Esküvel való (ki)tagadás, állítgás
- Nincs, mert nincs válás

Az élvezeti házasság (*mut'a*) rendelkezései – 2.

- 4. Öröklés
- Nincs öröklés a férj és feleség között
- Lehet szerződési feltétel
- Mások szerint akkor sme
- Gyermek: ellátási kötelezettség nincs, örökség fele az állandó házasságból születettnek apai részről, anyai részről teljes
- 5. Kivárási időszak
- Megfelel az állandó házasságnak
- 6. Meghosszabbítás
- Csak a lejárat után

Élvezeti házasság (*mut'a*) típusai -1.

- 1. Szexuális kapcsolat keresése
- 2. Férfinak: a ráházasodás kikerülése
- 3. Zarándoklat *szígha*
- 4. Fogadalmi *szígha (nazra)*
- 5. Utazási *szígha*

Élvezeti házasság (*mut'a*) típusai -2.

- 6. Úr – szolgálólány *szígha*
- 7. Vallásos *szígha*
- 8. Utódnemzés céljaira *szígha*
- 9. Anyagi okokból kötött *szígha*
- 10. A társasági kapcsolatok miatt kötött *szígha*
- 11. Költségkímélési *szígha*

Élvezeti házasság (*mut'a*) típusai -3.

- 12. Döntést segítő *szígha*
- 13. Együttműködési *szígha*
- 14. Szentély *szígha*
- 15. Próbaházasság *szígha*

Élvezeti házasság (*mut'a*) típusai -4.

- 16. Csoportos *szígha*
- 17. Bűnbánati *szígha*
- 18. Büntetési *szígha*

- *Két fő típus:*
 - Nemi kapcsolattal
 - Nemi kapcsolat nélkül

Élvezeti házasság (*mut'a*) -6.

- *Egy 2014-es iráni síita kézikönyv javaslatai az élvezeti házasságra:*
 - 1. Ha későn házasodik – a nemi ösztön kielégítésére
 - 2. Ha ők akarják meghatározni a kötelességeket, jogokat
 - 3. Ha nemi kapcsolat nélküli viszonyt akarnak
 - 4. Ha csak időszakos kapcsolatot akarnak
 - 5. Ha nincsenek meg az anyagi eszközei a házassághoz

Kérdések az élvezeti házasságról

1.

- K 1: Köthet valaki mut'a házasságot egy órára?
- K 2: Mi a különbség az élvezeti házasság és a prostitúció között?
- K3: Odaadja valaki a saját leánya kezét élvezeti házasságba egy férfihoz?
- K 4: Van-e olyan fivér, aki elfogadja, hogy a nővére élvezeti házasságot kötött?

Kérdések az élvezeti házasságról

2.

- K 5: Miért nem alkalmas az állandó házasság arra, hogy összeszoktassa a férjet és a feleséget?
- i. Az asszony nem válhat, ha rájön, tévedett
- ii. Állandó házasságban nem lehet kikötni, hogy nincs nemi kapcsolat
- iii. A férj ugyan válhat, de ez utálatos és problémákkal jár

Kérdések az élvezeti házasságról

3.

- K 6: Ha a férj elutazik a házasság lejártakor, kell-e értesítést hagyni, hogy megtudja, született-e gyerek?
- K 7: Köthet-e élvezeti házasságot az, akinek már van négy felesége?
- K 8: Kell-e tanú, vagy elég, ha a felek kinyilvánítják a házasságot?
- K 9: A mut'a megkötésének mondatai arabul vannak – kötelező ez?
- K 10: Lehet-e követni a síita iszlám egyes előírásait, de mégis szunnitának maradni?

Szunnita vallási döntés (fatwa) a szunnita – síita házasságról

- Indiai lány kérdése: Elvehet-e egy szunnita férfi egy síita nőt?
- al-Qaradáwí sejk válasza:
- A házasság szent egyezség az együttélésre, Isten ajándéka, nyugalom és kölcsönös szeretet megvalósítása
- A házáséletnek kölcsönös megegyezésen kell alapulnia – nem lehet folytonos csata – ez nem lesz meg, ha a síita fanatikus.
- Nem ellenzem a keresztény nővel való házasságot, ezt sem tiltom teljesen meg.
- Javaslatom: mérsékelt síita nővel házasodjon a szunnita férfi.
- Ugyanez áll a szunnita nő, síita férfi házasságára.

Síita vallási döntés (fatwa) a síita – szunnita házasságról

- Ha egy szegény szunnita kérne a vallási adónkból, nem szabadna neki adni, mert a szunniták hitetlenek
- Hitetlenhez (pl. keresztényhez) a síita tanítások szerint nem szabad hozzáadni fiunkat, lányunkat
- Ezért szunnitához sem szabad.
- A síita álláspont keményebb és merevebb, mint a szunnita.